

26 Sep 2013 17:03

Valitsuse pressikonverentsi stenogramm, 26. september 2013

Valitsuse pressikonverentsi stenogramm, 26. september 2013

Vabariigi Valitsuse pressikonverents

Pressikonverentsi videosalvestust ja videolõike ministrite kommentaaridega saab vaadata valitsuse kodulehel:

<http://www.valitsus.ee/et/uudised/videod>

ja Youtube'is:

<http://www.youtube.com/valitsuseuudised>

Pressikonverentsil tehtud fotosid saab vaadata:

<http://valitsus.ee/et/uudised/pildialbum#2566-1>

Head ajakirjanikud! Läheme valitsuse istungi ja kabinetinõupidamise juurde. Peaminister annab sissejuhatuseks ülevaate.

Andrus Ansip

Aitäh! Valitsuse istungile järgnes ka kabinetinõupidamine ja kabinetinõupidamisel me rääkisime Saaremaa ja Hiiumaa ja mandri vahelisest praamiühendusest ja selle praamiühenduse korraldamisest tulevikus. Ma arvan, et sellest teemast räägib pikemalt Juhan Parts teile. Tegemist on väga komplitseeritud küsimusega ja süvitsi tasub selle teemaga kindlasti edasi minna.

Rääkisime täna valitsuse istungil toimetulekutoetustest ja me otsustasime eraldada toimetulekutoetuse reservist 88-le kohalikule omavalitsusele täiendavalt 706 tuhat eurot. See on tavapärane toimetulekutoetuste reservi jaotamise protsess. Aluseks võetakse esimese poolaasta tegelikud kulud ja siis vaadatakse, kellel kulub rohkem, kellel kulub vähem. Ja 88 omavalitsust olid sellised, kes reservist raha juurde said. Üldiselt on olukord paranenud, tänavu on taotluste arv 12 % väiksem, kui ta oli möödunud aastal ehk siis Eesti inimesed tulevad oma eluga märksa paremini tänavu toime, kui nad tulid möödunud aastal. Tasandusfondist jaotati aasta alguses toimetulekutoetusteks kohalikele omavalitsustele 17,4 miljonit eurot ja 5,6 miljonit eurot jäeti reservi, pärast tänast jaotust jääb reservi veel 4,9 miljonit eurot.

Me kiitsime heaks ka muudatused õendus- ja hoolekandeteenuste infrastruktuuri arendamiseks mõeldud investeeringute kavas. Rakvere haigla projekti kogumaksumust selles kavas suurendati ja toetussummat suurendati mahus 200 tuhat eurot. Lihtsalt hange läks hankemenetluses prognoositust kallimaks ja samas Jõgeva haigla projekt odavnes jälle hanke käigus. Ehitatakse endises mahus, aga hange läks lihtsalt odavamaks ja see võimaldas Rakvere projekti täiendavat rahastamist. Lisaks pikendati 12 projekti ja lühendati 4 projekti elluviimistähtaegu. Üldiselt kogu see summa õendus- ja hoolekandeteenuse infrastruktuuri arendamiseks on 28 miljonit eurot. Mitte sugugi väike summa. Ma isegi sellega piirduksin, sest Juhan tahab teie tähelepanu pikemalt pälvida. Aitäh!

Juhataja

Ma annaksingi sõna Juhan Partsile.

Juhan Parts

Tere päevast! Kõigepealt, valitsuse istungil oli kaks punkti majandusministrilt täiendavalt, lihtsalt kuna mind neljapäeval ei ole. Ühistranspordi seaduse muutmise seadus on pigem tehnilist laadi. Nimelt puudutab bussireisijate õigusi ja Euroopa Liidu vastavat määrust. See on otsekohalduv määrus, puudutades kaugbussireisijate õigusi, Eesti seadusesse ülevõtmine, sh ka järelevalve nende täitmise üle. Järelevalvet hakkab teostama tarbijakaitseamet, osaliselt tehnilise järelevalve amet.

Teine ja minu arvates hästi põhimõtteline küsimus on teehoiukava aastatel 2014-2020. Me teeme selle kohta ka eraldi kindlasti pressiürituse, et see kava lahti rääkida, sest ta on pika vinnaga dokument. Me oleme planeerinud nii finantsressursid, mida me tänaste teadmiste juures nii riigi teedele kui ka kohalike omavalitsuste teedele oleme sisse planeerinud, võimalikud mahud teedele Euroopa Liidu vahenditest ja siis enam-vähem struktureerinud vastavalt nendele vajadustele, et Eesti teedevõrk oleks, esiteks, korras, et ta ei laguneks ja loomulikult, et me ka jõudumööda siis arendaksime uusi teid ja olemasolevaid pudelikaelasid.

Mida kõigepealt selle kohta öelda? Samaks on jäänud põhimõte, et siis teede hooldamine, arendamine saab toimuda kütuseaktsiisist laekuvate vahendite arvel, arvestuslikult siis 75% aastas. Me oleme selle finantsplaani aluseks võtnud praegu meie eelarvestrateegias oleva kütuseaktsiisi prognoosi kuni aastani 2017 ja siis 2018, 2019, 2020 oleme siis lihtsalt koostöös rahandusministeeriumiga enam-vähem pannud samas mahus numbrid. Kindlasti see teehoiukava vajab iga-aastaseid ülevaatusi, sõltuvalt siis reaalsest eelarvevahendite võimalustest.

Riigiteede osas, mis on võib-olla niisugused olulisemad momendid, siis kindlasti ma arvan, et kuhu see kava suunab rohkem vahendeid, on riigi kohalikele ja väiksematele teedele, need on siis, me nimetame neid riigi tugi- ja kõrvalteedeks. Tihtipeale me räägime kohalikest teedest, mõtleme, et need on n-õ omavalitsuste kuuluvad teed, aga tegelikult autosõitja või tee kasutaja ei annagi aru, et võib-olla mingi kohalik tee on siis hoopis riigile kuuluv tee. Nende vahendite kasv ennekõike siis, et tee oleks säilinud, kindlasti kasvab. Teine asi, kui kohalikest teedest rääkida, on paljuräägitud asi, mis on kohati olnud selline poliitiline teema, valimiste teema – tolmuteed ja nende tolmuvabakatetele üleviimine. Koos selle teehoiukavaga me põhimõtteliselt kiidame heaks ka selle programmi, mis oli koalitsioonileppes ette nähtud, s.o tolmuvabade teede programm. On tehtud väga põhjalik pildistus, kaardistus tolmuvabadest teedest erinevate parameetrite järgi alates liiklussagedusest, kasutusest, teede seisundist. Ja selle teehoiukavaga me fikseerime enam-vähem selle tempo, rahalised vahendid, kui palju me siis täiendavalt iga aasta saame tolmuvabade teede tolmukatte alla viimiseks siis rakendada.

Teehoiukava sisaldab ka neid tehnoloogilisi võtteid, need võivad olla sõltuvalt liiklussagedusest ja ka piirkonnast Eestis erinevad, aga me saame kasutada vanema tee kattematerjale, rakendada mingisuguseid muid säästlikumaid meetodeid. Aga üldine soov on meil selline, et alates 2014. a iga aasta me kasvatame seda mahtu, mis läheb tolmuvabade katete jaoks. Kui me alustame 2014, täiendavalt siis 50 km, 2015 sada kilomeetrit ja alates 2016. a 150 km aastas. Selleks on siis ka raha mahud enam-vähem planeeritud.

Nüüd kindlasti kohtadel, olgu nad siis omavalitsused, kohalikud kogukonnad, ettevõtted, küsivad, et kõiki korraga teha ei saa, et kuidas siis see järjestus ja pingerida tekib, siis selle kohta on väga põhjalik analüüs. Maanteeamet avaldab need oma koduleheküljel. See ei ole selline valitsuse tasemel otsus, millist lõiku teha, millises järjekorras, aga need mahud on sellised, mis on siis valitsuse otsus. Meil on olemas täpsed kriteeriumid, mille järgi neid teid järjest valitakse. Kui me niimoodi käitume ja suudaksime hoida umbes seda mahtu 10 aastat, siis ma arvan, et need tolmuvabad teed, ma ei räägi kõikidest riigile kuuluvatest tolmuteedest, siis kümne aastaga tegelikult neid teid, mida tasub kas siis mugavuse, keskkonna tõttu viia ühe või teise tehnoloogiaga tolmuvabaks, saavad tehtud. Loomulikult ei ole mõtet kõiki tolmuga teid katta, sest mõnedel on sõit, liiklus niivõrd väike ja see lihtsalt läheks väga kalliks. See on üks teema.

Teine teema, kohalike omavalitsuste teede puhul, kordan veel kord üle, et see kava näeb ette eelarvest, riigieelarvest kuni 10 % aktsiisist. Me arvame, et see on piisav. Veel kord kordame üle selle asjaolu, et kohaliku omavalitsuse tulubaasis ja tasandusfondi valemis, mille järgi riik kohalike omavalitsusi rahastab, on ette nähtud nii või teisiti kohalikele omavalitsustele kuuluvate teede hooldamine ja arendamine. See kuni

10% aktsiisi on siis täiendav raha, kindlasti jääb lahtiseks küsimus, aga sellega teehoiukava ei pea tegelema, et kuidas see erinevate omavalitsuste vahel õiglaselt jaguneb. Praegu on see kokkulepe, mis on maaomavalitsusliidu ja linnade liiduga, mille järgi me seda täidame. Meie riigi poolt arvame, et seda võiks teatud mõttes muuta, aga me saame seda muuta ainult kokkuleppel, läbirääkimistel omavalitsusliitudega. Seda kindlasti me kavatseme 2013. a teha, ka 2014, aga siin on muidugi hästi oluline omavalitsuste enda omavaheline kokkulepe. Siin teadupärast linnadel ja maaomavalitsustel on teatud erinevad huvid.

Lisaks see teehoiukava määratleb suure numbriga ka need rahad, mis me näeme ette omavalitsustele Euroopa Liidu suuremaid projekte, milliseid projekte me siis selle 7 aastaga saaks rahastada, see sõltub väga palju omavalitsustest, milliseid projekte nad rahastada tahavad, kus nad on valmis kaasrahastama. Eks siin kindlasti ole keskpunktis Tallinn ja Tartu, aga Euroopa transpordi rahastused võimaldavad ka muudel omavalitsustel, kui on selliseid suuremaid teede projekte. Riigi suuremad teedeprojektid oleme me selle kavaga enam-vähem ära fikseerinud, mis on tänaste rahaliste võimaluste puhul realistlikum. Seitsme aasta jooksul kindlasti võib korrektiive olla, aeg läheks pikaks, kui ma neid siin üles loetlen, aga kindlasti ka see on oluline teada. Võib-olla ainuke, mis ma siin puudutan, on Tallinn-Tartu maantee, millest on palju räägitud, siis meil on olemas selle teehoiukava järgi rahaline kate Kose-Ardu neljarealiseks teeks ehitamine, mis on uus trass. On olemas rahaline kate Tartu ringsõidu arendamiseks, seal mingid investeeringud käivad. Mitte mingid, üsna märkimisväärsed, aga seal kindlasti tuleb seda jätkata, et see Tartu übersõit oleks kaasaegne. On olemas planeeritud rahalised vahendid Tartu-Põltsamaa lõigule. Mis jäävad praegu sellest teehoiukavast katmata, me võime selle juurde alati tagasi tulla, kui meil on täiendavaid vahendeid, on siis Ardust Mäoni, mida meie arvates tuleks kindlasti teha 2020. Aga selle juurde on siis võimalik tulla, kui on täiendavad rahalised vahendid või jääb see 2020+. Lisaks siis Mäeküla übersõit, mis on seal, kus praegune Mäo übersõit lõpeb, kuskil 10 km on eelprojekti tasemel meil olemas, aga see jääks ka 2020+. Lisaks n-õ Paia kurv, aga see on ka pikk lõik ja Põltsamaa ümbrus, tegelikult kui veel kord seda Tallinn-Tartut vaadata, siis me saame selle 7 aastaga astuda jälle ühe olulise sammu edasi ja siis 2020, järgmise teehoiukavaga sõltuvalt siis riigi rahalistest võimalustest oleks võimalik teha nagu minu arvates viimased lõigud korda. Niipalju teehoiukavast.

Teine, kabinetipunkt puudutab Hiiumaa ja Saaremaa vahelise parvliikluse tulevikku. Nagu peaminister ütles, on tegemist väga komplitseeritud asjaga. Aga me siis täna valitsuse arutelu tulemusena põhimõtteliselt seisukoha fikseerisime, et 2016. a lõpust peaks riik omama laevu, mis oleks piisavad Saaremaa ja Hiiumaa vahelise ühenduse tagamiseks. Me käsitleme laevu teatud mõttes kui kinnisvara või infrastruktuuri ühte osa ja siis laevadele on võimalik korraldada operaatori konkurss. Valitsuse otsuse järel me valmistame ette vastava hanke, kus me näeme kahte võimalust - kas siis uute laevade ehitamist vastavalt riigi poolt ette antavatele parameetritele või kui on nendele tingimustele vastavad, siis ostmisvarianti. Tuleb selline keerukas hange ja siis kui hange on toimunud, siis me näeme, mis meie reaalne tulemus on. 2014. a alguse pooleks on meil selge, mis on meie täpsem tegevuskava. Ma ütlen kohe alguses ära, et me tahame seda tööd teha koostöös tänaste uute laevade omanikega. Kindlasti operaatori oskusteavet kasutada ja erinevalt paljuski ajakirjanduses käsitlemisest, siis majandusministeeriumil on tänase Väinamere Liinide ja Saaremaa Laevakompaniiga väga hea koostöö. Päris ausalt. Kui te vaatate ka härra Leedo intervjuusid, siis need on tegelikult väga koostöös ja nii see ka on. Kõik annavad endale aru minu arvates tänaseks, et see on palju mõistlikum maksumaksja raha aspektist, see on palju mõistlikum ka mingi konkurentsi loomise aspektist, et need laevad võiks siis kuuluda riigile ja siis riik ja sõltuvalt turu olukorrast leiab operaatori. Aga see on pikk tee, meil on selleks aega, praegune leping kehtib 2016. a lõpuni. Kuna ma ütlesin, et me tahame teha koostööd, siis me tahame kindlasti vajadusel endale ka leida ajalist varu, kui selleks on vajadust pärast oktoobrit 2016, kui see olemasolev leping lõpeb. Ja kindlasti tahaks loota, et tänane valitsuse otsus löi nagu selguse, et see on riigi plaan praegu ja sedapidi me hakkame liikuma. Kindlasti kõik tänased arvutused näitavad, et see tuleb riigile tegelikult odavam, see, mis me täna maksame ja kindlasti ei taha me kuidagi seda head teenuse taset, mis praegu on kujunenud, ka alla lasta. See on selline nagu lähtepositsioon.

Nüüd on üks detail, küsimus veel. Siin riigi jaoks tekib ka üks teine suur küsimus, mis on olnud üleval tegelikult valitsustest valitsustesse. Seda on arutatud ja on olnud väiksemaid ja suuremaid edasilikumisi. Küsimus on tegelikult üldse, kuidas riik oma laevasid haldab. 2000, umbes selle kandis loodi Riigi Kinnisvara AS, kes tegelikult valdab kinnisvara, erilaadset kinnisvara ja siin on tegelikult palju saavutatud sellega, ökonomiat, oskusteavet, ka võimekust tegelikult investeerida. Me näeme tegelikult, et me suudame

korraga võtta palju kinnisvaraobjekte ette. Valitsusel on suhteliselt selge partner, kuidas see mudel ja kõik see töötab ja ma arvan, et sama asja me peame tegema laevadega. Me oleme juba tellinud või ostnud ja lasknud ehitada väiksemaid laevu väiksematele saartele, meil on uus jäämurdja, me kavandame teist uut jäämurdjat, meil on suuremate saartega ühendamise laevad. Meil on tegelikult mitmeid ametkondade laevasid, õlitõrjevõimekusega laevad, piirivalvelaevad ja laeva haldamine, hoidmine, korrashoidmine tegelikult ei ole selline mugav vara, et ta lihtsalt on ja omanik ei pea midagi tegema. Ehk teisisõnu, me tahame nüüd selle protsessi käigus paika panna ka sellise n-ö riigi äriühingu, kes sellise laeva haldamise funktsiooni laiemalt enda peale võtab ja välja arendab. Me näeme praegu, me arutelu all on olnud kaks riigi äriühingut, kas Tallinna sadam või Eesti loots. Praeguse seisuga, me võtame endale veel nädala-kaks nende ettevõtete arutamiseks aega, aga päris hästi on käivitunud Tallinna Sadama tüdarettevõtte TS Shipping ennekõike selle jäämurdja Botnica haldamisega, kus on tekkinud väga võimekas meeskond. Sellel on potentsiaali ja see tegevus, mida nad rakendavad, on ennekõike just selline laevade investeerimine nendesse, selle arendamine, opereerimine ja sinna on tekkimas kompetents. Nii et minu arvates, kui me ka nende kahe suurema saare vaheliste laevade hanke puhul lahendame selle küsimuse, siis see on pikaajaliselt tegelikult kogu sellise riigi laevastiku jaoks loob perspektiivi uueks kvaliteediks. Minu poolt kõik.

Juhataja

Aitäh! Palun nüüd Rein Lang.

Rein Lang

Aitäh! Valitsus pani täna punkti ühele pikale saagale, mis tuleneb muuseumi seadusest, mis võeti vastu juba riigikogu poolt kevadel. See seadus nägi ette ka näituste riikliku kindlustamise süsteemi tekke. Ja täna võttis valitsus vastu ka selle korra, mismoodi neid riiklikke kindlustusi ja garantiisid välja antakse. Ehk äraseletatult on tegemist sellise süsteemiga, et kui mõni Eesti riigi muuseum korraldab näituse, kuhu ta võtab eksponaate välismaalt, siis ta ei pea enam hakkama eraõiguslikku kindlustuslepingut sõlmima selle peale, vaid ta peaks taotlema siis riigiabi korras, ettenähtud korras riigilt garantiid, et kui nende eksponaatidega midagi juhtub, siis riik ka korvab need kahjud. See muidugi on väga suureks abiks Eesti tublidele muuseumidele nüüd rahvusvaheliste näituste korraldamisel, sest need kindlustuspoliisid on reeglina väga kallid ja see viib nende näituste eelarve lakke ja selliseid vahendeid muuseumidel tihtipeale ei ole. Muuseumide tegevust see kindlasti peaks elavdama.

Muide, ma siin tahaks öelda lihtsal tühe vahemärkuse korras, et näiteks Pärnu uue kunsti muuseumis on praegu avatud Salvador Dali originaalteoste näitus, mis ei ole just ülearu palju saanud kõlapinda Eesti ajakirjanduses. Dali on üks kunstnik, kelle teosed on maailmas tipp hinnas ja antud juhul on 50 tema tööd, originaali Pärnu uue kunsti muuseumis väljas. Nii et soovitan kõigil minna vaatama.

Aga mind nagu teeb murelikuks tegelikult hoopis üks teine teema ja see puudutab niisugust levinud arusaama, et kui kellelgi on mingi kunstiprojekt või ka nüüd mingisugune muude ideede levitamise projekt, siis riik, omavalitsus või üldse avalik sektor peab a priori selle kinni maksma. Ma tahaks selle ümber lükata. Igal inimesel on võõrandamatu õigus taotleda oma projektidele toetust, aga see, kas ta seda toetust saab, see ei ole mingisugune inimõigus, vaid neid toetusi ikkagi menetletakse Eestis läbipaistvas korras nii kulka poolt kui ka muude erinevate fondide poolt ja on rida eksperte, kes pärast otsustab selle üle, kas see projekt või idee levitamine või mis iganes väärrib toetust või mitte. Nüüd need, kelle projektid ei ole leidnud seda toetust, on teinekord väga solvunud ja on astunud viimasel ajal minu arust üsna kummalisi samme. Näiteks üks seltskond kaebas politseile ja nõudis väärteomenetluse algatamist Eesti filmiinstituudi juhtide suhtes. Politsei algataski menetluse, tänaseks on see menetlus kõik lõpetatud, mingit väärtegu keegi toime ei olnud pannud. Aga see frustrerib inimesi, niisugune käitumine, niisugused alusetud süüdistused, kindlasti leitakse ka kuskilt mõni tuttav ajakirjanik, kes seda võimendab, mõni tuttav poliitika ka riigikogus, kes tingimata tahab seda arutada korrupsioonivastases komisjonis jne. Mul oleks üleskutse kõigile nendele, kes jäävad mingist toetusest oma projektile ilma, ikkagi võtma seda asja rahulikult ja tegema järgmine kord parema taotluse või parema projekti, aga mitte süüdistama seitsmes surmapatus riiki ja tema esindajaid selles, et seekord tema idee siis toetust ei leidnud. Eriti räiges vormis minu arvates tuli see nüüd välja paaris viimases avalduses, millega esinesid kaks vandeadvokaati, härrased Jõks ja Ginter, kus nad süüdistasid kodanikuühiskonna

sihtkapitali selles, et mingid poliitikud oma rasvased näpud kodanikuühiskonna kallale ajanud. Ja Ginter väitis suisa, et kuskil on mingi film ära keelatud.

Minul oleks selline palve, et kui keegi teab, et Eestis keegi kasutab oma võimupositsiooni või administratiivseid meetodeid, et tõkestada mingite filmide või kunstiteoste esitamist, siis tuleks kõigepealt pöörduda politsei poole või võib ka minule kirjutada, ka öösel, kell 2. Eestis ei ole tsensuuri, igapähele on vabalt õigus oma ideid levitada. Kui aga selleks taotletakse avalikke fonde, siis ei saa keegi võtta nagu a priori seda mingisuguse garanteeritud võimalusena, et avalik sektor need fondid annab. Ja kodanikuühiskonna sihtkapital, ma isegi kontrollisin seda, käitus siin nii, nagu tema põhikiri ette näeb, võttis taotluse vastu, tal olid omad kahtlused selles osas, asi pandi hääletusele ja hääletage 6:4 lükati see taotlus tagasi, kusjuures selles nõukogus on kaks poliitilist figuuri, üks neist Rainer Vakra ja teine Paul-Eerik Rummo. Üks hääletas ühtepidi, teine teistpidi. Nii et kodanikuühiskonna inimesed ise ei pidanud seda projekti toetamisväärseks. Sellised räägid avaldused, mis lõpuks jõuavad nagu väljaannete esilehekülgedele, et umbes Eestis on tsensuur ja keegi oma rasvaste näppudega nagu läheb kodanikuühiskonna kallale, need on ikka väga kahetsusväärased. Oleks lihtsalt palve sellise tegevusega mitte tegeleda. Minu poolt kõik.

Juhataja

Küsimuste kord.

Toomas Toomsalu, BNS

Mul on üks küsimus majandus- ja kommunikatsiooniministrile. Kas ma saan õieti aru, et te ütlesite, et on rahaline kate Tartu-Põltsamaa teele, mis tähendab seda, et siis seda legendaarset teed hakatakse ehitama siis kahest otsast?

Juhan Parts

Rahaline kate on olemas. Tartu-Põltsamaa teega on praegu selline plaan, et kaaluda nn 2+1 varianti. 2+1 variant tähendab muidugi seda, et teed planeeritakse 60 km ulatuses, fikseeritakse, kus on need möödaskõigad mõttekamad ja kus ei ole mõttekamad ja siis osaliselt hakatakse investeerima. Oleme praegu ette näinud, et mitte täies ulatuses kõik möödaskõigad 60 km lõigus, vaid osaliselt. Seda ma pidasin oma kommentaaris silmas. Tegelikult on see üks oluline küsimus, mis on väga palju teede ehitajate, inseneride ja liikluskorraldajate pärusmaa, aga ma arvan, et siin on teatud annus ka poliitilist küsimust. Kuidas me suhtume nendes 2+1 teedesse? Toome näiteid Rootsist ja Soomest, ja seal on nii plusse kui miinuseid. Loomulikult on ta oluliselt ökonoomsem, aga ta kindlasti omab mõju ka liikluskäitumisele ja harjumusele. Selles mõttes on see kaalukam koht. Aga see, mis ma oma ülevaates silmas pidasin, on see, et n-õ roheline tuli selle projektiga tegelemiseks on antud, läheb aega, kui jõutakse investeerimisotsuseni. Enne seda, kui investeerimisotsuseni jõutakse, loomulikult peame me olema veendunud, et selline 2+1 liikluskorraldus sellistel maanteedel on tegelikult mõistlik. Mitte ainult puhtalt majanduse seisukohast, vaid ka liikluskäitumise seisukohalt, liiklusohutuse seisukohalt.

Juhataja

Kas saab mikrofoni, palun, siia poole?

Ingrid Senbach-Höbemägi, Kanal 2

Küsimus võib-olla härra kultuuriministrile või võib-olla väike täiendus. Ma saan aru, et KÜSKi ja Artur Talviku filmi puhul ei olnud küsimus mitte selles, et projekt ise ei kvalifitseeruks abikõlblikuks, vaid öeldi, et pärast valimisi, siis palun väga, siis te saate selle raha. Küsimus oli lihtsalt ajastuses. Ja probleem ongi minu arusaamist mööda tekkinud just selle ajastusega, et see ei heida koalitsioonipoliitikutele võib-olla kõige paremat valgust kodanikuühiskonna arendamise valguses? Aitäh!

Rein Lang

Vaadake, mina ei lähe kommenteerima KÜSKi nõukogu otsuseid. KÜSK on sihtasutus, kus nõukogu on vaba langetama oma otsuseid. Ja see, kui nad jõuavad sellisele tulemusele ühe taotluse puhul, see on nende otsus, mina ei lähe seda kommenteerima. Aga nii, nagu ma ütlesin, selles nõukogus on kaks poliitilist figuuri, Rainer Vakra ja Paul-Eerik Rummo. Üks hääletas ühtepidi, teine hääletas teistpidi. Kuidas me saame nüüd öelda, et kui see projekt ei leia toetust, et kellegi poliitikute rasvased näpud on läinud kodanikuühiskonna kallale. Sellised räiged avaldused, mis ainult peavad külvama viha ja usaldamatust ühiskonnas, need ei ole kohased aastale 2013. Lihtsalt ei ole. Ja ajakirjandusel minu arvates lasub kohustus tegelikult kontrollida fakte. Iga kloun võib tegelikult tulla tänaval üles ja pritsida mingisuguseid loosungeid. Loogiline oleks, et neid esitatavaid fakte, mida need klounid esitavad, tuleks kõigepealt kontrollida, kas nad tõele vastavad, mitte lihtsalt neid edastada skandaali õhutavas vormis. See on lihtsalt mage. Antud juhul ei ole tegemist kuskilt otsast mitte kellegi ahistamisega. Pealegi ei ole see küsimus üldse filmitootmises, film on valmis, filmi on toetanud nii kultuurkapital kui ka Eesti filmi instituut, muide, seal on probleem selles, et tegelikult on Kultuurkapital riigiabi loaga võrreldes rohkem isegi sinna raha andnud, aga see ei ole teema. Ja kui tahetakse korraldada mingeid etendusi selle filmiga seoses ja taotletakse kuskilt raha, siis on selle taotleja asi, kas ta rahuldab seda või mitte. Ja siin ei ole tegemist tsensuuriga. Ja kui teine advokaat väidab, et siin on tegemist millegi ärakeelamisega, siis see on samasugune räige vale, mida minu meelest advokaadid ei tohi endale lubada. See on kutse-eesitaja küsimus. Ja ajakirjanduseetika küsimus on kontrollida neid fakte, mida mingisugused inimesed oma isikliku ego nimel üritavad ühiskonnas läbi saada. Ja see on probleem.

Andrus Ansip

Mind haavab väga sügavalt see väide jälle, et poliitikud keelasid ära. kodanikuühiskonna sihtkapitali nõukogu on 10-liikmeline ja nendest 10st liikmest poliitikuid on kaks. Üks hääletas poolt, teine hääletas vastu. 8 nõukogu liiget ei ole poliitikud. See üks, kes hääletas vastu, ilmselt ei olnud siis see, kes selle otsuse langetas. Veeretada nüüd kogu see tulemus poliitikute õlgadele, see on minu meelest mitte kohane ja rääkida poliitikute rasvastest näppudest minu meelest eelmisele õiguskantslerile au kindlasti ei tee. Inimesed peaks kontrollima oma sõnakasutust. Aga nii, nagu teie praegu küsiste jälle või viitasite poliitikutele, kes „ära tegid“, Aare Rannamäe rahvusringhäälingust täpselt samamoodi rääkis, kuidas poliitikud tegid ära. Kes need poliitikud olid, kes siis ära tegid? 10-st 2 poliitikut, üks hääletas poolt, teine hääletas vastu. Sildistamine mõnel mehel tuleb väga hästi välja.

Praegu, kui see teema siin keris, ma otsisin ühe tsitaadi üles, mis pärineb kah eelmiselt õiguskantslerilt Jõksilt. Ta ütles siis rääkides peibutuspartidest, et „üks kõige lihtsam õigustehniline vahend, mida on maailmas väga palju rakendatud, seisneb selles, et kui ma olen näiteks riigikogu liige ja tahan kohaliku volikogu valimistel kandideerida, siis peab olema seaduses säte ja ma annan selle kohta ka allkirja, et valitaks osutades loobun ma riigikogu liikme mandaadist“ - rääkis Jõks tänases Vikerraadio „Uudis pluss“ saates. No nii. „Mida on maailmas väga palju rakendatud.“ Ma olen siin pressikonverentsil ka rääkinud, et minu töömehete on viinud mind Euroopa Nõukogu kohalike ja regionaalsete omavalitsuste kongressile, selle kongressi liige ma olen olnud koguni 6 aasta vältel, ma olen olnud ka Euroopa regioonide komitee liige ja ma olen peibutusparti temaatikaga tegelema ka Euroopa tasemel. Kuna ma ise kandideerisin kunagi linnapeana riigikokku ja osutasin valitaks ja otsustasin jätkata linnapeana, siis mind nimetati ka peibutuspartiks ja öeldi, et nii ei ole ilus jne. Küsisin oma kolleegide käest - loomulikult Soomest, Rootsist täielik hämmeldus. Keegi ei saa aru, mis on valesti, poliitik kandideerib. No ja siis? Poliitik peabki kandideerima. Poliitika peabki kogu aeg oma headust mõõtma valimistel ja see oleks täiesti arusaamatu, kui poliitik ei kandideeriks. Ma saan nendest aru nii Soomes kui Rootsis, sest Soomes võib minister olla kohaliku omavalitsuse volikogus ja see on seadusega lubatud. Ja minister on ka parlamendi liige, see on seadusega lubatud, selles ei ole mitte mingisugust probleemi. Rootsis täpselt samamoodi. Ma uurisin, kuidas Euroopas laiemalt on ja selgub, et enamasti, reeglina on mandaatide ühildamine täiesti aktsepteeritud ja pole keelatud.

Tõsi, mõnes riigis on seda mandaatide ühitamist nii palju, et neid erinevaid mandaate ja ameteid ja auameteid võib ühel rahvaesindajal olla isegi 60 tükki, mis on jälle kohalikus meedias tekitanud probleeme. Ma räägin näiteks Belgiast praegu. Nüüd, kui see teema jälle üles tõusis, siis ma palusin välisministeeriumilt küsida pealinnadest, kuidas praegusel hetkel siis erinevates riikides mandaatide ühildamine meedias kajastust on leidnud? Vastus on ühemõtteline – mitte üheski riigis ei ole peibutuspartide teemat olemas. Enamasti riikides

on mandaatide ühitamine lubatud. Nendes riikides, kus ei ole mandaatide ühitamine lubatud, on antud mingisugune tähtaeg enamasti, kas kolm kuud näiteks, mille jooksul tuleb ühest mandaadist loobuda või siis, nii nagu Eestis, ei ole lubatud lihtsalt seda uut mandaati asuda täitma enne, kui vanast on loobunud või vastupidi. See on vähemus riike, kus ei ole mandaatide ühitamine lubatud. Ja nüüd, tulles tagasi selle tsitaadi juurde, „mida on maailmas väga palju rakendatud“, siis jah, ma pean tunnistama, et Euroopast annab tikutulega selliseid riike otsida. Raimo Poomil oli väga hea ülevaateartikkel Eesti Päevalehes nende mandaatide ühitamise kohta ja ta viitas, et Itaalias just kui peaks kohe siis automaatselt loobuma mandaadist, kui sa osutud valituks kohalikku omavalitsusse, kui sa oled juhuslikult parlamendi liige enne olnud. Ma julgen ka selle peale diskuteerida selle väitega, sest et mulle teadaolevalt Itaalias on lubatud mandaatide ühitamine kindlasti sel juhul, kui tegemist on alla 5 000 elanikuga kohaliku omavalitsusega. Ehk suurtes linnades parlamendi mandaadi ja linnavolikogu mandaadi ühitamine pole lubatud, väikestes omavalitsustes on see vägagi lubatud ja aktsepteeritud. Euroopast võib teatud mõõndustega seda, mida maailmas Jõksi sõnul väga palju leida võib, leida pooleteisest riigist, aga mitte puhtal kujul. Ma tahaksin teada, kes need väga paljud maailma riigid on, kes on taolisi automaatsusprintsiipe oma seadustes rakendanud. On ka see teadmata, miks me Eestis peaksime nii erilised olema, et Euroopa tavad meile ei kõlba, et me otsime seda maailma kogemust ei-tea-kust. Maailma kogemusega ma väga hästi kursis ei ole, ma olen Hiina kogemust uurinud, aga seal võib mandaate ühitada.

Juhataja

Kas on veel mõni küsimus?

Ingrid Sembach-Höbemägi

Selline väike täpsustus. Kogu lugupidamise juures, aga inimene kuuleb ikka seda, mida ta tahab kuulda, selles mõttes, et ma ei öelnud, et poliitikud keelasid ära, vaid ma ütlesin, et see KÜSK otsustas, et see ajastus on selline, et võib koalitsioonipoliitikutele varju heita. Aga tegelikult küsimus on mul majandus- ja kommunikatsiooniministrile, kui palju see uute laevade omamine või see laevade omale ostmine riigile odavam tuleb praeguse olukorraga võrreldes? Aitäh!

Juhan Parts

Lõplikult saame me sellele vastata siis, kui meil on olemas selle hanke tulemused.

Ingrid Sembach-Höbemägi

Aga te teate praegu, et ta tuleb odavam, siis teil mingi kalkulatsioon

Juhan Parts

Jah, millele baseerub see väide, et see on kõva kulu ökonomia, on see, et kapitalikulud, mis on täna laevade kasutamisel, olemasolevate uute laevade kasutamisel, on märkimisväärselt kõrgema tootluse protsendiga, millega riik võiks, riik kunagi ei peaks sellist tootluse protsenti taotlema. Sealt kapitalikulude alandamine on kindlasti märkimisväärne. Teine kindlasti on see, kui see riigi äriühing vajab vahendeid, siis tänava me oleme konsulteerinud erinevate finantsasutustega, siis me arvame, et me saame selle oluliselt odavamalt, see raha on riigi jaoks oluliselt odavam kui tegelikult ükskõik milline eraettevõtte. Ma arvan, sealt tuleb üsna oluline võit. Aga lõplikult võrdlusi teha me saame siis, kui meil on ikkagi reaalsed pakkumised laua peal, sinna läheb natuke aega.

Andrus Ansip

Praegu meil on kõhkclusi ja kahtlusi, et riik maksab dotatsiooni liiga palju. See dotatsioon läheb liig kõrgete oma kapitalitootluste kattteks. Eriti puudutab see laeva omandisuhteid. Ka selgus on riigi jaoks väga suur väärtus, et me teaksime, et me kasutame iga maksumaksja eurot kõige paremal moel, kõige efektiivsemalt. Selles mõttes idee soetada laevad riigile ja leida siis avaliku hanke korras laevadele opereerija, tundub

valitsuse liikmetele väga sümpaatsena. Loomulikult me ei tohiks ennast panna ajalise surve alla. See praegune leping lõpeb 1. oktoobril 2016, jäänud on kolm aastat. Aga kui nüüd mõelda sellele, et kolme aasta jooksul tuleb laevad projekteerida ja ka ehitada ja kasutusele võtta, siis ega see aeg väga pikk ei ole. Me ei tahaks panna ennast ja neid, kes meie tänaseid otsuseid kunagi ellu viima hakkavad, ajalise surve alla. Me tahame luua võimaluse pikendada praegust lepingut veel mingiks perioodiks või perioodideks ja avatult suheldes selle protsessiga edasi minna senikaua, kuni selgus on käes.

Juhataja

Aitäh!

Ken Rohelaan, Äripäev

Küsimus majandus- ja kommunikatsiooniministrile. Mis saab edasi Erki Raasukese esitatud ettepanekust seoses riigifirmade juhtimisega?

Juhan Parts

See tema poolt juhitud töörühm on oma aruande või lõpp-produkti esitanud ja ma ütleks, et ta staatus on selline roheline raamat. Ta on avatud aruteluks, ka Raasuke ise ütleb, et seal on terve rida nagu kaalumise kohti, ta on üsna värske dokument sellise tervikuna. Ma arvan, et praegu on selline mõistlik arutelu aeg. Siin on võimalik rääkida kaasa kõigil asjatundjatel, ennekõike ministeeriumid, poliitilised erakonnad, kuna see kindlasti nõuab seaduste muudatusi. Ja ma arvan, et aruteludes selgub selline mõistlik tõde. Ka selle otsuse taust, mis ma lihtsalt nii detaili minemata kommenteerin, on ikkagi see, et see põhiülesande püstitus on see, et kuidas seda äriühingu juhtimist mitte ainult teha paremaks, vaid kohandada seda situatsiooni, kuhu paljud äriühingud, mis täna kuuluvad, on riigi käes sajabrotsendilisel või kontrolliosalusega, on jõudnud, nad on tegelikult avatud turul. Nad ei ole enam sellised, nagu me tihti jällegi lihtsustatud käsitlusi loeme, et sellised, ma ei tea, olgu nad siis rahamasinad või täidavad mingit müstilist avalikku funktsiooni. Me räägime ennekõike sellest, minu meelest kõige keerulisem ülesanne riigi jaoks, on see, et kuidas need äriühingud, kes on reaalses konkurentsis avatud turul, olgu see siis regioonis, laiemas piirkonnas, nende omandifunktsioonide teostamine on hoopis teistsugune kui otseselt avalikke funktsioone täitvatel äriühingutel. Nii et veel kord, te küsisite selle staatuse kohta, ta on avalik, see on arutelu aeg ja ootame erinevaid seisukohti.

Andrus Ansip

Minu meelest on tegemist sümpaatses ettepanekuga. Ja hästi sümpaatne on minu jaoks just tähelepanu juhtimine sellele, et meie riigile kuuluvad äriühingud kipuvad üle investeerima. Kui me nüüd hakkame meenutama, küllap meil siis jälle on neid üleinvesteeringute juhtumeid leida nii mitmestki riigile kuuluvast äriühingust. Kui me ei leia just päriselt üleinvesteeringusi, siis me leiame hulgaliselt soove üle investeerida. Üleinvesteeringus tähendab seda, et alati pole kasumi maksimeerimise eesmärki silmas peetud, vaid lihtsalt oma loomuliku monopoli seisundi laiendamist. Võtame näiteks Tallinna Sadama, kes ilmelt oleks kogu aeg valmis unistama sellest, kuidas saaks mere betooniga täita, et nii kui mõni laev tuleb, siis oleks tal kohe kai, mille külge otsi visata või siis Eesti Põlevkivi, või Eesti Energia hiljutistest plaanidest me teame, et paneks aga korstna püsti ja teeks kivist veel õli ja siis teeks diisli ja siis teeks veel midagi ja veel midagi ja veel midagi, need taolised unistused ei ole alati lähtunud äriühingu loogikast ehk siis kasumi maksimeerimise loogikast. Samas, Erki Raasukese ja kaasautorite ettepaneku kõige nõrgem külge minu silmis on leidnud ajakirjanduses kõige tugevamat võimendust, just nimelt see ühe katuse alla viimine on praegu just kui mingisugune imerohi, mis võimaldaks sada miljonit aastas kokku hoida. Selline on minu meelest praegune ajakirjanduslik käsitlus ja selle vaatenurgaga ma nüüd küll sugugi nõustuda ei saa. Esiteks, see katusorganisatsiooni tegemine, see ei ole üldse originaalne mõte, seda on maailmas proovitud nii ja teistpidi, on proovitud ja uuesti ära lahutatud, mõnes kohas on mingit sünergia andvad ettevõtted jäetud ühe katuse alla. Näiteks Estonian Airi ja Eesti Loto ühise juhtimise alla viimine minu meelest tavalistes oludes väga põhjendatud ei ole, aga arvestades meie viimaseid arenguid, siis teatud „gambling“ on iseloomulik mõlemale äriühingule, nii et võib-olla isegi praegustes oludes võiks neid ühe katuse alla viia. Aga üldjuhul väga erinevaid asjus lihtsalt liitmise pärast kokku liita mõtet ei ole. Niipalju kui mina tean Euroopa riikide

kogemustest, et mehaanilised liitmised lõpevad tavaliselt kahjudega, mitte kasudega ja mehaanilise liitmise järel tekkinud suured katusorganisatsioonid pudenevad hiljem ikkagi väiksemateks juppideks ja need kindlasti mingisugust majanduslikku efekti automaatselt ei taotle. Erki Raasuke on ka ise öelnud, et see sada miljonit, see on ülimalt hüpooteetiline, ega ta ei tea, kust kohast see täpselt tuleb. Mina näen kokkuhoiuallikat just investeringute kontrolli all hoidmises.

Juhataja

Kas on üks küsimus veel? Teeme viimase küsimuse, siis jääb aega intervjuudeks ka.

Ken Rohelaan, Äripäev

Küsimus kultuuriministrile. Ajendatud just spordistipendiumidest, et miks makstakse sportlastele ja treeneritele palka just läbi stipendiumide?

Rein Lang

Väga hea küsimus. See on mitmetahuline. Esiteks, riik ei maksa palka ei sportlastele ega treeneritele, maksavad klubid. Ja kui seaduses ei ole üheselt stipendiumi mõiste määratletud, siis igauks sisustab seda isemoodi. Ja nüüd on esimest korda hakanud see teema üles tulema peale seda, kui maksuamet on paarile klubile teinud maksuotsuse. Ja me oleme ka vaadanud seda, kuidas on klubide praktika, ma võin öelda seda, et kolm neljandikku klubisid ei eksi seaduse vastu kohe mitte üks raas ja ka seaduse mõtte vastu. Ja selle neljandiku puhul on siis tegemist niisuguse piiri peal mängimisega. Ja kui see piiri peal mängimine toimub, siis on nüüd kaks võimalust, esimene võimalus on see, et seadusandja täpsustab, mis asi stipendium on, aga see ei ole mitte kultuuriministeeriumi teema, vaid rahandusministeeriumi teema, kuna tegemist on selgelt maksundusliku terminiga. Ja teine variant on see, et see asi jõuab kohtusse, need maksuotsused, ja lõpuks Riigikohus sõnastab täpselt ära, mis asi stipendium on ja mis ei ole. Nii et kahe tee vahel on valida. Mina eelistaksin esimest. Nii et eks siin rahandusministeeriumiga koostöös me praegu vaatame, mis on need probleemid, kuidas on võimalik siis tõlgendada erinevat moodi. Stipendiumid ei ole ju mitte ainult sport, vaid kõige suuremad stipendiumi maksjad on ikka ju ülikoolid.

Juhataja

Aitäh! Ja nüüd intervjuud.

Lõpp